

Nationale
Milieu DATABASE
HET FUNDAMENT VOOR DUURZAME BOUW

Deelsessie: Rekenen met categorie 3-data

6 maart 2025

Agenda

Nationale
Milieu DATABASE
HET FUNDAMENT VOOR DUURZAME BOUW

11.45-12.30 uur

- 1. Terugkijken:** Stand van zaken, wat is er afgelopen jaren ontwikkeld?
Jeannette Levels + David Anink (15 minuten)
- 2. Vooruitkijken:** Wat zijn de plannen?
Nicoline Opbroek (10 minuten)
- 3. Feedback:** gebruik de flipovers voor feedback
Alle deelnemers (10 minuten)
- 4. Wrap up:** bespreken uitkomsten van post-its
Ruben Zonnevijlle (10 minuten)

Voorstellen

Jeannette Levels
LBP | SIGHT
Adviseur

Nicoline Opbroek
Stichting NMD
Projectleider/LCA-adviseur

Nationale
Milieu
HET FUNDAMENT

Ruben Zonnevrije
DGBC
Programmamanager

David Anink
Stichting W/E Adviseurs
Senior adviseur

Nationale
Milieu DATABASE
HET FUNDAMENT VOOR DUURZAME BOUW

Terug kijken

Behoeft markt aan kwaliteitsslag installaties

Constatering

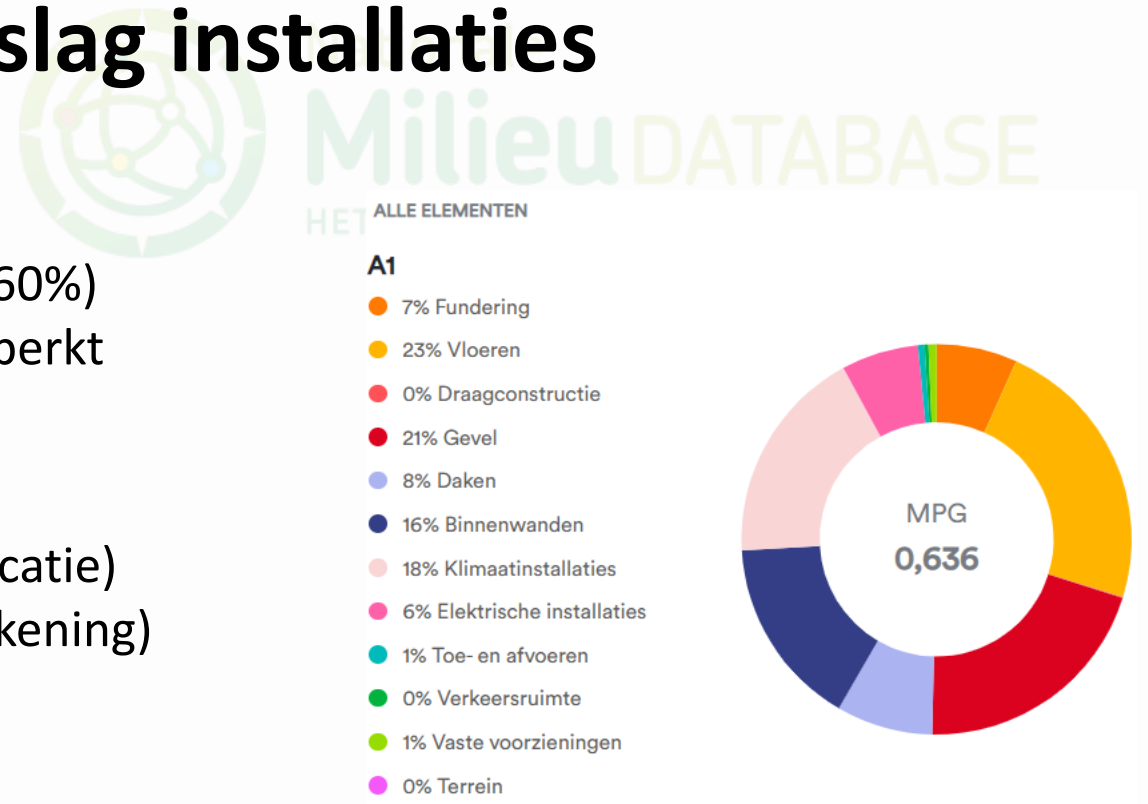
- installaties dragen fors bij aan de MPG (25% tot wel 60%)
- maar..., de optie voor invoer en optimalisatie zijn beperkt

Logische behoeften bij de markt

- het compleet kunnen invoeren (minimaal Bbl-demarcatie)
- het correct kunnen invoeren (o.a. 1-op-1 BENG-berekening)
- het gedetailleerd kunnen invoeren en optimaliseren

Wat minimaal nodig

- uitgebreidere keuzemogelijkheden, dit door (veel) meer producten (in NMD: milieuverklaringen - MV's)
- mogelijk maken van een meer representatieve modellering van installatie-systemen

Wat is er inmiddels gebeurd?

1. Uitbreiding aantal Milieuverklaringen in de NMD

- witte vlekken project (categorie 1 en 2)
- grootste pijnpunten categorie 3 (o.a. warmtepompen)

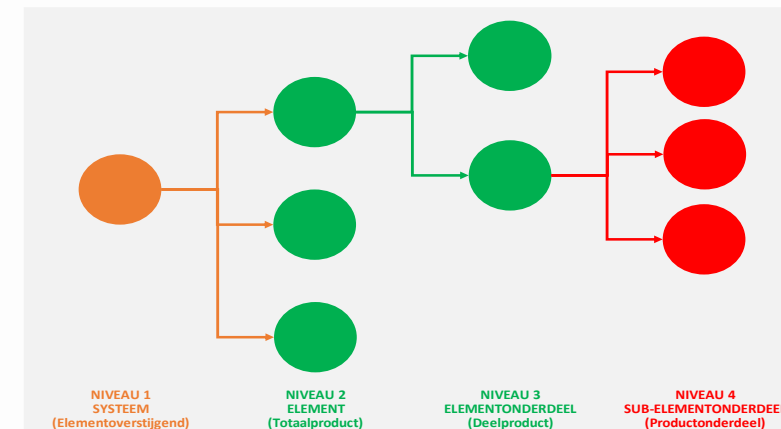
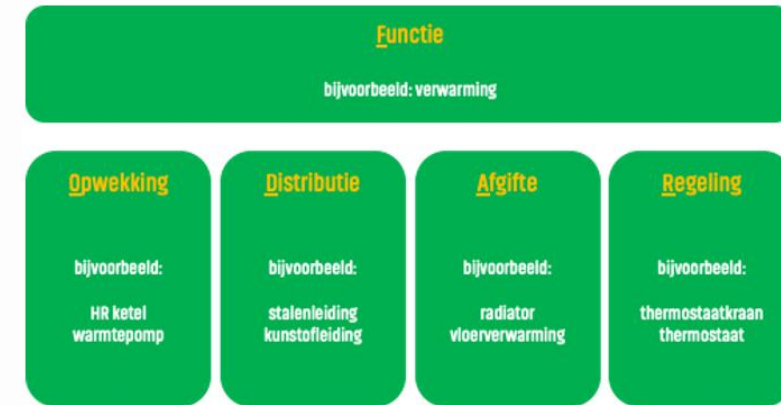
2. Verkenningen naar optimalere structuur

- visie lange termijn, o.a.:
  - reële marktproducten als bouwstenen (ETIM-classificatie)
- ontwikkeling framework, o.a.:
  - passende functionele eenheden
  - uitgebreidere schalingsmogelijkheden
  - het kunnen combineren van producten tot systemen (FODAR)
- stappenplan voor LCA-uitvoerder

3. Inventarisatie en advies categorie 3

- overzicht alle benodigde NL-SfB-elementen en producten
- aanvulling met kenmerken (o.a. in NMD, gebruik, schaling)
- ophalen suggesties aanvulling/aanscherping bij marktpartijen
- (pragmatisch) advies geleidelijke vulling categorie 3 kapstok

S	C	Code	Group Description
	~	EG000008	Installatiezuilensystemen
	~	EG000057	Insteekbare gebouwinstallatiesystemen
V	~	EG000009	Invoersystemen voor kabel / leidingen
V	~	EG000004	Kabeldraagsystemen
V	~	EG000001	Kabels / Leidingen niet geconfectioneerd
	~	EG015550	Kanalen, leidingen en slangen rookgas en lucht
V	~	EG015920	Keramik en wielen
	~	EG000040	Kleine huishoudelijke apparaten
	~	EG019460	Klemmen (profiel)
	~	EG015230	Koudeopwekkers
V	~	EG000017	Laagspannings schakelapparaten

Conclusies nav inventarisatie

Nationale
Milieu DATABASE
HET FUNDAMENT VOOR DUURZAME BOUW

1. Selectie producten (milieuverklaringen – MV's)

- NL-SfB-codering soms niet correct, veel producten bij verkeerde element
- benaming, toelichting en detailinzicht geven onvoldoende inzicht in product
- mix van complete systemen en (gedetailleerde) systeemonderdelen helpt niet mee

2. Dekking gebouw

- bij aantal elementen helemaal geen producten beschikbaar
- bij veel elementen ontbreken categorie 3 terugvalopties
- veel voor utilitaire toepassing geschikte producten ontbreken
- voor een compleet systeem ontbreken vaak systeemonderdelen/producten
- systeemonderdelen/producten sluiten niet op elkaar aan (gaten of juist overlap)

3. Modelleren installaties

- vaak starre totaalsystemen, geen uitwisseling onderdelen of schaling mogelijk
- representatieve modellering is vaak niet mogelijk door functionele eenheden en schalingsopties die niet bij de praktijk aansluiten

Advies verbeterslag categorie 3 installaties

Start met noodzakelijk: correcte MPG-berekening (Bbl-toepassing)

- Stap 1: complete lijst elementen + start met overal een minimale vulling
- Stap 2: elementen, met een grote impact en ontwerpinvloed
  - koeling (alle functies)
  - verwarming (alle functies)
  - energieopwekking- energieopslag (alle functies)
  - ventilatie/luchtbehandeling voor utiliteitsbouwafstemming met BENG, zowel producten (incl. schaling), detailniveau en eenheden
- Stap 3: toets op productvarianten gericht op nieuwe gebruiksfuncties

Gewenste vervolgstappen

- elementen, met een grote impact, maar met een beperkte ontwerpinvloed
- elementen, met een relevante impact, maar wel ontwerpinvloed
- faciliteren toepassingsgebied bestaande bouw

Pak het op binnen het project kwaliteitsverbetering categorie 3 B&U

Nationale
Milieu DATABASE
HET FUNDAMENT VOOR DUURZAME BOUW

Vooruitkijken

Project Grootschalige kwaliteitsverbetering cat. 3 B&U

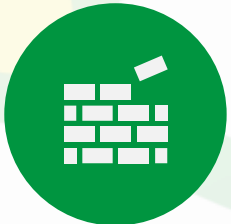
Aanleiding:

Veel vragen over inhoud van cat. 3 milieuverklaringen B&U,
Onduidelijkheid in functionele beschrijvingen,

Verouderde data

Cat. 3 is soms moeilijk te combineren met cat. 1 en 2
Totaal producten en deelproducten door elkaar

Project Grootschalige kwaliteitsverbetering cat. 3 B&U

Oplossing:

Grootschalige kwaliteitsverbetering cat. 3 B&U

- Nieuwe overkoepelende rapporten per element
- Nieuwe milieuverklaringen opgesteld op productniveau

Status: uitvoering pilot

- 32 Binnenwandopeningen
- 13 en 23 Vloeren (constructief)
- 56 Warmteopwekking (warmtepompen, boilers en buffervaten)

Project Grootschalige kwaliteitsverbetering cat. 3 B&U

Planning

Pilot gepubliceerd voor zomer '25
Op starten projectfase voor elementen met hoge prioriteit

Doel: belangrijkste gaten in database vullen vóór overgang naar MPG
o.b.v. A2 set

Project Grootschalige kwaliteitsverbetering cat. 3 B&U

Hoge prioriteit - Bouwkundig

MilieuDATABASE
HET FUNDAMENT VOOR DUURZAME BOUW

- 21 Buitenwanden
- 31 Buitenwandopeningen
- 16 Funderingsconstructies
- 17 Paalfunderingen
- 27 Daken
- 28 Hoofddraagconstructies
- 33 Vloeropeningen
- 34 Balustrades en leuningen
- 37 Dakopeningen
- 38 Afwerkingen: buitenwand, vloer, dak

Project Grootschalige kwaliteitsverbetering cat. 3 B&U

Hoge prioriteit - Installaties

- 55 Koeling:** opwekking lokaal en centraal, distributie (t/m en vanaf verdeler/verzamelaar), opslag, afgifte
- 56 Verwarming:** opwekking lokaal en centraal, distributie (t/m en vanaf verdeler/verzamelaar), opslag, afgifte
- 57 Luchtbehandeling:** natuurlijk, mechanisch lokaal en centraal, distributie, afgifte, vaste voorzieningen
- 61 Energieopwekking:** PV panelen

Project Grootschalige kwaliteitsverbetering cat. 3 B&U

Lagere prioriteit - installaties

- 52 Afvoeren (regenwater, fecaliën, afvalwater, gecombineerd)
- 53 Water (drinkwater, verwarmd tapwater)
- 54 Gassen (brandstof, vacuüm)
- 58 Meet- en regelinstallaties (verdeling, distributie, meting en sturing)
- 59 Brandveiligheid (waterblusinstallatie)
- 61 Energieopwekking (noodvoorzieningen, aarding, kanalisatie, energiedistributie)
- 63 Verlichting (bedieningen, armaturen)
- 64 Communicatie (signalerings, geluiden, beelden, antenne-inrichtingen)
- 65 Beveiliging (brandmeldings- en ontruimingsinstallatie, braak- en toegangsbeheer)
- 66 Transport (liften, roltrappen, goederen)
- 67 Gebouw management systeem (centrale apparatuur, distributie, meting en sturing, bekabeling)

Nationale
Milieu DATABASE
HET FUNDAMENT VOOR DUURZAME BOUW

**Feedback vanuit
deelnemers**

Feedback vanuit deelnemers

Nationale
Milieu DATABASE
HET FUNDAMENT VOOR DUURZAME BOUW

Welke tips moeten we meenemen bij het opstellen van categorie 3 milieuverklaringen voor installaties?

Whiteboard 1: opstellen van categorie 3 kaarten en (kwaliteitsslag)

Whiteboard 2: vanuit toepassing, rekeninstrumenten / berekenen / modelleren (gebruik)

Per whiteboard (A4 formulier): Wil je betrokken zijn bij vervolg? (en zo ja: vanuit welk perspectief en expertise of element/type installaties)?

Nationale
Milieu DATABASE
HET FUNDAMENT VOOR DUURZAME BOUW

Nationale
Milieu DATABASE
HET FUNDAMENT VOOR DUURZAME BOUW

Dank jullie wel!